

grešnog začeca, od prvih duhovskih Vespera povezanih s misom Vigilije, od službe čitanja za Božić povezanih uz ponoćnu misu, od službe čitanja i Lauda za Veliki Petak i Veliku Subotu, od srednjega časa na Božić, Uskrs i Duhove, od svega pjevanog za liturgiju Velikog Tjedna, od blagoslova svijeća, procesije i mise za Svijećnicu i od napjeva za misu Čiste Srijede, od propriuma i ordinariuma mise za mrtve, i na koncu, od dodataka u koji su uvršteni napjevi ordinariuma mise, razni napjevi za različita liturgijska vremena, napjevi za euharistijske pobožnosti, marijanski i zahvalni napjevi. Na nekoliko mjesta nalazimo samo tekstove nekih čitanja, molitava i psalama radi potpunijeg praćenja i sudjelovanja u obredima.

Zašto su baš ovi blagdani izabrani, nije teško razumjeti, no, zato je nešto teže shvatiti zašto su iz tih blagdana uzeta upravo ta slavja, ili samo ta. Što se tiče samih melodija, one su donesene i dvije melodije za pojedini dio mise, jer obje su lijepe i tipične.

Jezik je gregorijanskih napjeva u ovom *Cantus Ecclesiae*, razumljiv je, latinski. Čitanja, oracije i psalmi doneseni su na talijanskom jeziku. U nekim slučajevima za psalme, uz talijanski tekst, donesen je i latinski. Svi tekstovi na talijanskom jeziku doneseni su u službenom prijevodu odobrenom od talijanske biskupske konferencije. Diskusija oko gregorijanskih napjeva s tekstom na narodnom jeziku nije završila i nije im baš naklona.

Mnogim napjevima, osobito ulaznim antifonama, prethodi kratka povijesnoliturgijska i glazbena analiza. Najdvojbena je, upravo ova, glazbena, jer je uzeta iz zbirki koje su često već nadidene, osobito poslije temeljitih semioloških istraživanja u posljednjim desetljećima.

Već od početka gregorijanskog korala, bilježenje njegovih melodija bilo je za sebe problem koji je uglavnom dobro riješen, ali njegova ritmička osebnost pravi je kamen spoticanja preko kojega su mnogi reformatori pali. Pali su, uglavnom, jer su ih vodili subjektivni razlozi a ne i pozitivne, objektivne datosti sačuvane u kodeksima. *Cantus Ecclesiae* donosi gregorijanske napjeve u našoj svremenoj notaciji. Sigurno je to urađeno iz praktičnih razloga. Moramo odmah ustvrditi, da je time gregorijanski koral osiromašen, osobito u svojoj ritmičkoj komponenti. Već ga je i kvadratna notacija prilično osiromašila, ali ova naša, pogotovo. Čini nam se, da bi kvadratna ustaljena notacija ipak bila praktičnija, samo, ukoliko bi bila do-

nesena u jasnoj i ne zbitoj notaciji. I ovako, kako su napjevi doneseni u svojoj tehničkoj strani, ne zadovoljavaju nas. Negdje su gusto negdje rijetko pisani. Tekst je pisan rukom; pisale su ga dvije ruke, kojima, nešto više jednostavnog krasnopisa ne bi bilo na odmet.

Neki od ovih prigovora nisu tako veliki da bi umanjili značaj ove knjige, koja bi, ako bi u Italiji bila prihvaćena, mogla odigrati značajnu ulogu u očuvanju ovoga neprocjenjivog blaga, u njegovu populariziranju, i time u uljepšanju i obogaćenju i nove obnovljene liturgije.

Petar Zdravko Blajić

Antonio Mistrorigo, DIZIONARIO LITURGICO-PASTORALE, Ed. Messagero, Padova 1977, str. 1726.

Upravo je iz tiska izašla praktična i divna knjiga »Dizionario Liturgico-pastorale« (Liturgijsko-pastoralni riječnik). Knjigu je sastavio, uredio i za tisak priredio predsjednik talijanskog cecilijanskog udruženja mons. Antonio Mistrorigo, biskup. U knjizi se nalaze svi službeni dokumenti II. vatikanskog sabora i ostali koji su izišli poslije Sabora te sve do danas. Nisu poredani u obliku »enhiridiona« tj. dokumenti vremenskim redom nego kao »riječnik« tj. svi i pojedini značajni pojmovi koji se nalaze u dokumentima dolaze alfabetskim redom.

Ako pomno prelistamo i dobro pregledamo ovu veliku i značajnu publikaciju i obratimo pažnju na glazbene izraze i pojmove: crkvena kompozicija, gregorijansko pjevanje, liturgijski pjevački zborovi, liturgijsko pjevanje, novi postkonzilski napjevi, orguljaši crkveni, pjevači, pjevanje kod euharistijskog slavja, polifonija, psalmist, itd. uvjerit ćemo se u njezinu praktičnost, preglednost, bistrinu i poznavanje liturgijsko glazbenih pojmova. Mons. Mistrorigo pokazao je i u ovome djelu posebnu praktičnost i sposobnost u radu u obnovljenoj liturgiji i liturgijskome pjevanju. Kod ovoga posebnog i preciznog rada utrošio je mnogo truda i ljubavi. Knjigu bi morale posjedovati i njome se obilno služiti sve crvene ustanove, svećenici, vođe postkonzilskog liturgijskog pjevanja, svi oni koji rade na liturgijskom i pastoralnom polju. Ne samo što je veoma korisno sredstvo da se konzultiramo u novoj rubricistici postkonzilskih liturgijskih normi nego je i stvarno svjedočanstvo gesla što ga je u svome radu postavio biskup Trevisa mons. Mistrorigo: »Ljubav i vjernost Crkvi«.

A. M.

SVETA CECILIJA — ČASOPIS ZA DUHOVNU GLAZBU S GLAZBENIM PRILOGOM — GLASILO INSTITUTA ZA CRKVENU GLAZBU U ZAGREBU

IZDAJE: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21 UREĐUJE: Urednički odbor Zagreb, Kaptol 29; GLAVNI i ODGOVORNI UREDNIK: Anđelko Milanović; UREDNIK GLAZBENOG PRILOGA: Anđelko Klobučar; TEHNIČKI UREDNIK: Josip Korpar; LEKTOR: Josip Tandaric; NASLOVNA STRANA: Alfred Pal; PREPLATU slati na: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb; SURADNJU slati na Uredništvo sv. Cecilije Kaptol 29, 41000 Zagreb. GODIŠNJA PRETPLATA za tuzemne pretplatnike 150 ND uplaćuje se u korist žiro računa 30101-678-448; GODIŠNJA PRETPLATA za inozemne 18 \$ dolara uplaćuje se na devizni račun:

30101-620-16

Zagrebačka banka Zagreb. RUKOPISI i FOTOGRAFIJE se ne vraćaju: Cijena 37,50 ND.

103-32002-268

TISAK: »ZRINSKI« — tiskarsko-izdavački zavod, Čakovec.

»Sv. Cecilija« oslobođena je plaćanja poreza na promet rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH, br. 684/1-1978 od 3. II 1978.